

European Network for
Rural Development

BG

БРОШУРА С ПРОЕКТИ

Европейски земеделски
фонд за развитие на
селските райони

БИОИКОНОМИКА

Европейска мрежа за развитие на селските райони

Европейската мрежа за развитие на селските райони (ЕМРСР) е центърът, който свързва заинтересованите от развитието на селските райони лица в целия Европейски съюз (ЕС). ЕМРСР допринася за ефективното прилагане на програмите за развитие на селските райони (ПРСР) в държавите-членки чрез генериране и споделяне на знания, както и чрез улесняване на обмена на информация и сътрудничеството в селските райони на Европа.

Всяка държава-членка е създала Национална селска мрежа (НСМ), която обединява организациите и администрациите, участващи в развитието на селските райони. На ниво ЕС, ЕМРСР подкрепя комуникацията между НСМ, националните администрации и европейските организации.

Повече информация ще откриете на *сайта на ЕМРСР* (<https://enrd.ec.europa.eu>)

Европейски земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР)

Брошурата на ЕЗФРСР с примерни проекти е част от поредица от публикации на ЕЗФРСР, които спомагат за насърчаване на обмена на информация. Всяко издание на брошурата описва различни видове проекти, които са получили съфинансиране по ПРСР от ЕЗФРСР.

Минали издания на брошурата за проекти на ЕЗФРСР могат да бъдат изтеглени от раздела за публикации на уебсайта на ЕМРСР⁽¹⁾. Колекцията от добри проекти и практики на ЕМРСР⁽²⁾ съдържа множество допълнителни примери за помощ от ЕЗФРСР за инициативи за развитие на селските райони.

(1) <https://enrd.ec.europa.eu/publications/search>

(2) https://enrd.ec.europa.eu/projects-practice_en

**„Европа директно“ е услуга, която ви
помага да намерите отговори на вашите
въпроси относно Европейския съюз.**

**Номер на безплатния телефон(*):
00 800 6 7 8 9 10 11**

(*Предоставяната информация е безплатна, както и повечето обаждания (някои оператори, телефонни кабинки или хотели може обаче да ви таксуват).

Управляващ редактор: Неда Скакеля, ръководител на отдел, Генерална дирекция на ЕС за земеделие и развитие на селските райони.

Редактор: Елена Ди Федерико, старши редактор, звено за контакт на ЕМРСР.

Текстът на ръкописа е финализиран през юни 2019 г. Оригиналната версия е английският текст.

Повече информация за Европейския съюз е достъпна в интернет (<http://europa.eu>).

Люксембург: Издателство на Европейския съюз, 2019

Печат: ISBN 978-92-76-00112-6

ISSN 2529-4954

doi:10.2762/7998

KF-AP-19-001-EN-C

PDF: ISBN 978-92-76-00113-3

ISSN 2529-5012

doi:10.2762/830078

KF-AP-19-001-EN-N

© Европейски съюз, 2019

Възпроизвеждането е разрешено при посочване на източника.

Съдържанието на тази публикация не изразява непременно мненията на институциите на Европейския съюз.

Текстът на публикацията има единствено информативна цел и не е правно обвързващ.

Отпечатано от Bietlot в Белгия

Отпечатано върху хартия, избелена без употреба на елементарен хлор (ECF)

Можете да поръчате безплатно едно хартиено копие чрез уебсайта на издателството на ЕС:

<https://publications.europa.eu/en/publications>

Благодарим на Национална селска мрежа в България за превода на оригиналния текст от английски на български език

Благодарности

Ключови сътрудници:

Дерек МакГлин, Тим Хъдсън, Леа Т. Квистгаард, Наташа Матулайова, Нилс Лагеррот, Каталин Колоси, Олга М.С. Конде Морейра, Валдис Кудинс, Петри Рине, Мария Кото Саурас, Перин Мариел Дешелет, Йоке Маес, Томас Ратингер, Силвия Барала ;Оформление: Беноа Гусенс;Снимка на корицата © Quality Suber

СЪДЪРЖАНИЕ

1. Храни и фуражи

Стр 4

Развъждане на насекоми за фураж в Дания.
Инвестиране в качествена обработка на соя в Словения

4. Биоикономика и екологична устойчивост

Стр 20

Подход на общността за управление на живи плетове в Белгия
Борба с деградацията на почвата в Чехия

2. Енергия

Стр 8

Шведски фермери добавят стойност към земеделски отпадъци

Биогаз от тор в селските райони на Белгия

Устойчиво управление на хранителни потоци в Португалия

5. Повишаване на осведомеността и трансфер на знания

Стр 24

Биогаз за повишаване на устойчивостта на италианското земеделие

Стимулиране на нови инициативи в биоикономиката на селските райони на Финландия

3. Усъвършенствани продукти на биологична основа

Стр 14

Разработване на строителни материали на основата на конопа в Латвия

Финландски проекти за био-компост насърчават заетостта

РСъживяване на традиционната верига на стойността в корковия сектор в селските райони на Испания

Въведение

Неотдавнашното преразглеждане на Стратегията за биоикономика на ЕС ясно показва силната политическа амбиция относно възобновяемите биологични ресурси в Европа. Пълното внедряване на стратегията ще създаде и поддържа много работни места в селските райони чрез нарастващото участие на първичните производители във веригата на биоикономическата стойност и диверсификация на икономическите дейности. Устойчиво управляваната европейска биоикономика ще допринесе значително и за постигането на няколко от целите на ООН за устойчиво развитие (ЦУР). Особено положителен аспект е, че биоикономиката има специално значение за селските райони.

Това издание на брошурата за проектите на ЕЗФРСР илюстрира как ускоряването на интегрирането на биоикономиката се ускорява от Програмите за развитие на селските райони (ПРСР) в Европа, което води до производство на устойчиви храни и фуражи, иновативни био-продукти, възобновяема енергия и други услуги.

Както отбелязва Европейската комисия, „Ние живеем в свят с ограничени ресурси. Глобалните предизвикателства като изменението на климата, деградацията на земите и екосистемите, съчетани с нарастващото търсене на храна, фуражи и енергия, ни принуждават да търсим нови начини за производство и потребление. Устойчивата и кръгова биоикономика допринася за справяне с тези предизвикателства.“⁽¹⁾

Стратегията за биоикономика на ЕС от 2018 г. определя биоикономиката като „онези части от икономиката, които използват възобновяеми биологични ресурси от сушата и морето като земеделски култури, гори, риби, животни и микроорганизми, за производство на храна, материали и енергия.“⁽²⁾

Днешната европейска биоикономика обхваща селското, горското и рибното стопанство, хранително-вкусовия сектор, биоенергетика и сектора на био-продукти. Тя генерира годишен оборот от 2,3 трилиона евро и осигурява заетост на около 18 милиона души. Смята се, че секторите, базирани на биологични продукти, могат да създадат до един милион зелени работни места до 2030 г., особено в селските и крайбрежните райони ⁽³⁾.

Въпреки че биоикономиката вече съставлява значителен дял от икономиката на ЕС, стратегията сигнализира за потенциала ѝ да дава още повече за икономиката, повече за обществото и повече за околната среда.

Устойчивата биоикономика, макар и да е от полза за всички, има особено значение за селските общности. Биоикономиката зависи от биологични ресурси (растения, животни, микроорганизми и извлечена биомаса, включително органични отпадъци), които се произвеждат предимно в селските райони. В нея са заети първични производители на селскостопански и горски продукти. Преработката и разпространението на продукти на биологична основа – от храни и фуражи до горива и материали, създава нови възможности за преработвателите, търговците на дребно и потребителите, особено в селските райони, но също и извън тях.

Политическият импулс зад биоикономиката е насочен към създаване и задържане на работни места; намалени емисии и намалена зависимост от изкопаеми ресурси; обновена и укрепена индустриална база на ЕС и

(1) Bioeconomy Factsheet, European Commission, 2018, https://ec.europa.eu/research/bioeconomy/pdf/ec_bioeconomy_actions_2018.pdf#view=fit&pagemode=none

(2) European Commission, DG Research and Innovation, <https://ec.europa.eu/research/bioeconomy/index.cfm?pg=policy>

(3) https://ec.europa.eu/research/bioeconomy/pdf/ec_bioeconomy_actions_2018.pdf#view=fit&pagemode=none

модернизирано първично производство, както и възстановяване на екосистемите и засилено биологично разнообразие.

На практика в Европа няма единна биоикономика, а няколко различни, адаптирани към местните условия и активи. По отношение на развитието на селските райони биоикономиката може да обхване широк кръг от сектори. Тя включва, но не се ограничава до: сухоземни екосистеми и услугите, които те предоставят; селското и горското стопанство като първични производствени сектори, които използват и произвеждат биологични ресурси; и преработката и производството на храни, фуражи, биологични продукти, енергия и услуги. Фактът, че преработката на биомаса се извършва най-ефективно при източника, поради намалени транспортни разходи и свързаните с това емисии на парникови газове, както и разнообразието от вторични селскостопански продукти, подходящи за биомаса, подчертават силния икономически потенциал на биоикономиката за селските райони.

И така, как могат селските райони да се възползват от развитието на биоикономиката?

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР) предоставя чудесни примери, показващи как може да бъде постигнато това на практика. Фондът подпомага широк спектър от проекти за биоикономика в селските райони, както и дейности за повишаване на осведомеността. Тази публикация илюстрира как се прилагат ПРСР от държавите-членки, за да се осигурят основни инвестиции, които да позволят трансформация на биоикономиката в селските райони.

Това издание на брошурата за проекти на ЕЗФРСР включва проекти, които помагат за постигането на устойчива европейска биоикономика днес. Примерите са категоризирани в отделни сектори – храни и фуражи (стр. 4), енергетика (стр. 8), продукти на биологична основа (стр. 14) и околна среда (стр. 20), като се разглежда и как ПРСР могат да се използват за осведомяване за потенциала на биоикономиката за селските райони (стр. 24).

За тези, които искат да научат повече за биоикономиката, чудесна отправна точка е Порталът за биоикономика на селските райони на ЕМРСР, съдържащ подходяща литература, полезни контакти и вдъхновяващи примери за проекти за биоикономика в селските райони, финансирани от ЕЗФРСР и други европейски и национални програми. Разгледайте и работата на Тематичната група на ЕМРСР по интегриране на биоикономиката⁽⁵⁾, която, базирайки се на предишна тематична работа по управление на водите и почвите и ефективно използване на ресурсите, има за цел да насърчи развитието на устойчиви вериги за създаване на стойност в биоикономиката в селските райони.

Оптимизирането на биоикономиката означава не само значителни нови потоци на доходи за фермерите и лесовъдите, но и стимулиране на местните икономики в селските райони чрез увеличени инвестиции в умения, знания, иновации и нови бизнес модели – както се както се препоръчва в Декларация 2.0 от Корк⁽⁶⁾ от 2016 г.

Екипът за контакт на ЕМРСР

(4) https://enrd.ec.europa.eu/greening-rural-economy/bioeconomy/rural-bioeconomy-portal_en

(5) https://enrd.ec.europa.eu/enrd-thematic-work/greening-rural-economy/bioeconomy_en

(6) Декларация 2.0 от Корк изразява ключови опасения на селските общности и възможни политически отговори, https://ec.europa.eu/agriculture/sites/agriculture/files/events/2016/rural-development/cork-declaration-2-0_en.pdf

1. Храни и фуражи

Производството на храни и земеделието са доминиращите сегменти на биоикономиката по отношение на заетостта, оборота и добавената стойност⁽¹⁾. Множество иновативни проекти, подкрепени от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР), повишават дългосрочната устойчивост на сектора. Сред тях има проекти, които рециклират отпадъци, насърчават по-ефективното използване на ресурсите и които прилагат иновативни производствени процеси, за да получат повече от по-малко.

Необходимостта от прилагането на принципи за ресурсоефективна кръгова икономика в цялата хранителна система и от потребителите е широко призната. Например Food 2030 – отговорът на политиката на ЕС в областта на научните изследвания и иновациите на развитието на международната политика като ЦУР на ООН, подчертава ролята на храненето, климата, кръговостта и иновациите за приоритети като хранителна обезпеченост.

Екологично устойчивите хранителни системи предполагат изграждане на „климатично интелигентни“ хранителни системи, адаптирани към изменението на климата, опазващи природните ресурси и допринасящи за смекчаване на изменението на климата. Прилагането на принципи на ресурсоефективна кръгова икономика в цялата хранителна система ще намали отпечатъка върху околната среда. По същия начин, кръговостта означава, че загубите на храна и отпадъците са сведени до минимум в цялото общество.

Стратегията на ЕС за биоикономика поставя в основата си устойчивостта и кръговостта. Тя отбелязва, че хранителните и земеделските системи са основна част от биоикономиката, но те спешно трябва да бъдат преобразувани, за да станат по-устойчиви, по-чувствителни към храненето, стабилни и приобщаващи. Стратегията ръководи обновяването и модернизацията на първичните производствени системи, защитата на околната среда и подобряването на биологичното разнообразие.

Стратегията отбелязва, че устойчивата биоикономика може да превърне биоотпадъците, остатъците и бракуваните суровини в ценни ресурси и да създаде иновации и стимули, които да помогнат на търговците на дребно и потребителите да намалят отпадъците от храни с 50% до 2030 г.

ЕЗФРСР се използва от държавите-членки на ЕС за посрещане на предизвикателството и ускоряване на промяната. Той помага на фермерите, преработвателите и други предприемачи в селските райони да подобрят начина на отглеждане и производство на храни. Фондът освен това се стреми да поддържа здрави, продуктивни и биоразнообразни екосистеми. Чрез стимулиране на иновациите и инвестициите могат да бъдат създадени нови бизнес модели и продукти, стоки и услуги с добавена стойност, водещи до повече и по-добри работни места в селските общности и повишаващи конкурентоспособността на фермите.

Алтернативните и по-устойчиви източници на протеини за консумация от животни са един от начините, по които биоикономиката може да даде резултати.

В Дания проект по ЕЗФРСР (стр. 5) използва хранителни отпадъци за отглеждане на насекоми за фураж.

Новите преработвателни технологии могат да подпомогнат производството на по-здравословни храни и продукти с по-висока добавена стойност, с положително въздействие върху веригите за създаване на стойност и хранителната индустрия.

Забележителен пример е словашкият проект на страница 6, където ЕЗФРСР подпомага производството на по-висококачествено соево брашно.

(1) https://ec.europa.eu/research/bioeconomy/pdf/ec_bioeconomy_actions_2018.pdf#view=fit&pagemode=none

(2) Food 2030, <https://ec.europa.eu/research/bioeconomy/index.cfm?pg=policy&lib=food2030>

Развъждане на насекоми за фураж в Дания

Датската ПРСР е помогнала на стартиращо селско предприятие да се разшири от лично хоби до успешен бизнес, състоящ се в отглеждане на насекоми използвайки хранителни отпадъци за изхранването им. Сега проектът изпробва устойчиви алтернативи на ресурсоемките фуражни култури.

Първоначално Мартин Дал започва да развъжда насекоми за храна на гущерите си, които гледа като хоби от дома си в Йоринг, северна Дания. Това е било през 2009 г. и скоро той установил, че хобито му надхвърля собствените му нужди, поради което основал микропредприятието MD ApS, което продавало насекоми на местни зоомагазини. Това начинание се оказало толкова успешно, че решил да увеличи капацитета си за производство и съхранение, като превърне предишното си хоби във високотехнологичен агробизнес.

Компанията MD ApS кандидатства пред датската МИГ NORD за финансиране по LEADER от ЕЗФРСР. Между 2015 и 2017 г. чрез два последователни проекта компанията оборудва няколко неизползвани селскостопански сгради с производствените и складови помещения, необходими за разширяване на бизнеса с насекоми. Нови роботизирани технологии и модерни кутии за развъждане са направили производството по-ефективно, а екологичната отоплителна система е осигурила идеалните топлинни условия за насекомите. Бенефициентът е инвестирал също и в подобрени съоръжения за разпространение, реклама и онлайн магазин.

Сега различни видове насекоми се доставят в датските зоопаркове и зоомагазини, както и на частни клиенти онлайн. Общата печалба на компанията плавно се увеличава от 13 691 евро през 2014 г. до 97 852 евро през 2017 г., което позволява да бъдат създадени три нови работни места на пълен работен ден.

„Мисля, че е впечатляващо да се види какво може да се извлече от нещо много малко. Съвсем малко храна всъщност е достатъчна за отглеждане на 2 000 шурци, чиято пазарна стойност ми носи 59 евро.“

Мартин Дал,

Управител на MD ApS

MD ApS е предприятие с кръгова икономика, което събира отпадъци от други местни агро-хранителни компании и ги използва за хранене на насекомите. Например, всяка седмица компанията събира 200 кг картофи от местен завод за преработка на храни, които не са подходящи за картофен чипс и в противен случай биха били транспортирани до местната инсталация за биогаз. Както MD ApS, така и производителят на картофен чипс печелят от това: първата фирма не трябва да купува „добри“ картофи за насекомите, а втората спестява от транспортни разходи до инсталацията за биогаз.

Визията на компанията е да превърне отпадъчните продукти в икономически и екологични успехи. Това е първата компания в Дания, която използва хранителни отпадъци за отглеждане на насекоми за фураж в специално проектирани за целта сгради, достигнала до толкова мащабно производство.

Проектът показва, че насекомите могат да бъдат устойчива алтернатива на ресурсоемките фуражни култури.

© Martin Dahl, MD ApS

Паралелно с изпълнението на втория проект по LEADER, компанията участва в изследователски проект с Датския технологичен институт, Агенцията за природата, община Йоринг и три други компании. Проектът WICE (Waste, Insects and Circular Economy - Отпадъци, насекоми и кръгова икономика) проучва финансовата и екологична устойчивост на производството на протеиново брашно от насекоми за фураж за норки. Това изследване тества отглеждането на ларви на мухи черен войник (*Hermetia illucens* и *Zophobas morio*), хранени с органични битови отпадъци и стига до заключението, че ларвите на мухите черен войник могат много ефективно да преобразуват биоотпадъците в богат на протеини фураж. За една година ларвите на мухите черен войник преобразуват 1 400 кг биомаса в приблизително 300 кг биомаса от насекоми и 200 кг тор от насекоми, който е богат на фосфор и подходящ за приложение в земеделието.

Проектът WICE също така доказа, че ларвите на мухите черен войник не консумират пластмасовите остатъци, намиращи се в битовите отпадъци, което дава положителния страничен ефект от изолирането на останки, подходящи за изгаряне в инсталацията за биогаз. Това е обещаващо, въпреки че понастоящем развъждането на насекоми се урежда от национално и европейското законодателството, което урежда отглеждането на домашни животни, и според което фуражите трябва да не съдържат никакви

пластмаси и животински продукти, което прави хранените с битови отпадъци насекоми неподходящи за фураж за животни, предназначени за консумация от човека.

„Добре е за околната среда да използваме по-ефективно ресурсите си. Проектът WICE показва, че е възможно да се преработят органични отпадъци и да се използват например като селскостопански фураж. Насекомите могат да се превърнат в нов, конкурентен фураж и потенциално да заместят някои от традиционните култури, които след това могат да се използват за други цели.“

Ларс-Хенрик Лау Хекман
Датски технологичен институт

Понастоящем компанията на Мартин Дал е обединила усилията си с друга компания за развъждане на насекоми (Entomass), произвеждаща ларви на мухи черен войник, хранени с хранителни отпадъци от контролирана среда (включително от местния завод за преработка на храни). Те продават ларвите бланширани и замразени като храна за риби, пилета и кокошки.

Все още са необходими допълнителни изследвания, за да се гарантира, че домашните животни, хранени с фуражи, базирани на насекоми, са безопасни за консумация от човека, но резултатите до момента са много обещаващи. Проектът показва високи възможности за растеж и подчертава потенциала за устойчива диверсификация на европейската биоекономика чрез дребномащабно локализирано селско предприемачество.

Име на проекта	Първи проект: Разширяване на производството на насекоми, капацитет за съхранение, рекламна кола, уеб магазин, достъп за камиони. Втори проект: Производство на протеиново брашно от насекоми за фураж на базата на нови видове насекоми.
Вид бенефициент	Микропредприятие
Период	Първи проект: 2015-2016 Втори проект: 2017
Финансиране	Общ бюджет (2015-2016): € 18 044 евро Финансиране от ЕЗФРСР: € 7 218 Финансиране от централни/местни органи: € 1 804 евро Частно финансиране: € 9 022 Общ бюджет (2017): € 76 905 Финансиране от ЕЗФРСР: € 33 557 Частно финансиране: € 43 348 евро
Мярка по ПРСР	M19.2 - Подкрепа за изпълнение на операции по стратегията BOMP
Още информация	www.fodergrossisten.dk
Контакт	Beandahl@gmail.com

Инвестиране в качествена преработка на словашка соя

Благодарение на подкрепата от ЕЗФРСР, словашка земеделска компания закупи нова технология за производство на висококачествено соево масло и соя за фураж. Проектът укрепил словашката хранителна индустрия, допринесе за самодостатъчност на протеиновите фуражи и създаде работни места и технологични иновации в селските райони.

Соята е четвъртата най-култивирана култура в света. Това е изключителен и все още евтин източник на протеини за консумация от хора и животни. Компанията за производство на семена са модифицирали генетично своите продукти, за да подобрят устойчивостта им към болести и вредители; въпреки това, за да се гарантира безопасността на храните и да се избегнат неприемливи ефекти върху околната среда, генетично модифицираните организми са обект на обширна оценка на риска, преди да могат да бъдат разрешени за употреба като фуражи/храни. Нараства обаче търсенето на здравословна, естествена храна и в този контекст някои потребители предпочитат да изберат продукти без ГМО.

Нито една словашка компания не е била в състояние да се справи с преработката на големи количества соя

и страната е трябвало да внася около 100 000 тона соево брашно годишно. Gamota Group, един от най-големите играчи в словашкия агро-хранителен сектор, е решил да инвестира в иновативно производствено оборудване и да стане основният производител на соево брашно в страната. Компанията кандидатства в Словашката програма за развитие на селските райони с цел закупуване на ново оборудване за преработка на соя без ГМО, без добавяне на каквито и да било химикали.

Новото оборудване е инсталирано в производствена зала в село Мале Страцини (южна Словакия). Постигайки пълен оперативен капацитет през декември 2017 г., тази нова линия в момента преработва 60 000 тона соя годишно, като произвежда 7 200 тона соево масло и 52 800 тона соево брашно за фураж.

Това соево брашно съдържа 7-9% масло – повече от вносното соево брашно, което съдържа само 1-2% масло и изисква добавянето на други масла, за да се увеличи съдържанието на мазнини. Произведените соево масло и соев експелер са с най-високо качество и уникални хранителни стойности, по-висока смилаемост и без никакви остатъчни химически вещества. По този начин проектът е позволил на Gamota JR. Ltd. да представи нов продукт на пазара, повишавайки качеството на словашката фуражна промишленост и увеличавайки потенциала за износ на словашката селскостопанска и хранително-вкусова промишленост.

В селски район с ниво на безработица над 22% компанията вече е създавала осем нови работни места и планира да създаде още пет до осем други работни места в бъдеще.

„Чрез този проект постигнахме основните цели на всеки бизнес – рентабилност и растеж, както и други резултати: укрепване на конкурентоспособността на местната хранителна и преработвателна промишленост и внедряване на иновации в хранителните и преработвателните сектори чрез нови технологии и процеси.“

Представител на Gamota JR Ltd.

Компанията организира срещи и семинари с фермери от Словакия, за да развие тясно и дългосрочно сътрудничество както с местните производители на соя, така и с крайните потребители. По този начин производителите ще могат да продават цялата си продукция и компанията със сигурност ще разполага с достатъчно местно произведени суровини за преработка, без ГМО.

Иновативната производствена технология на компанията е удостоена със Сертификат за иновация от Националния център за земеделие и храни към Технически и изпитателен институт за земеделие.

Според бенефициента проектът дава няколко косвени ползи на словашкото производство на храни и фуражи. Словашки фермери отглеждат соеви семена, които дават продукт с по-висока добавена стойност, с по-високо съдържание на протеини и масло, а словашката млечна промишленост, птицевъдите и големите търговци на дребно увеличават предлагането си на продукти без ГМО. Освен това е създадена нова система за сертифициране, наречена Agrocet, Slovak Soya, за да се гарантира качеството на производството на соя и фуражи.

„С този проект ние създаваме условия за растеж на вътрешното производство и за износа му, и подкрепяме пряко заетостта в селските райони в Словакия.“

Представител на Gamota JR Ltd.

Нуждата от вносна соя е намаляла в резултат на проекта, с положителни икономически и екологични ефекти: компанията е намалила както разходите, така и емитирането на CO₂, свързани с транспорта на вносна соя. В бъдеще Gamota JR Ltd. цели да

задоволи цялото вътрешно търсене на соево масло и брашно чрез висококачествено местно производство.

Днес Гамота гледа на биоикономиката като на голяма възможност и логична следваща стъпка в развитието на своя бизнес. Наскоро компанията засади 217 ха нови овощни градини с органични ядки с цел да получи сертификат за биологично земеделие. Компанията разработва и нов проект за рафиниране на соево масло за задоволяване нуждите на хранителната промишленост.

Име на проекта	Технология за иновативна преработка на соя
Вид бенефициент	Малки и средни предприятия
Период	2016-2017
Финансиране	Обща стойност: €3 400 000 Финансиране от ЕЗФРСР: €750 000 Финансиране от централни/местни органи: €250 000 Частно финансиране: €1 000 000 Други източници: €1 400 000
Мярка по ПРСР	M4.2 - Подкрепа за инвестиции в преработка/маркетинг и/или разработка на селскостопански продукти
Още информация	www.gamotajr.com
Контакт	antal@gtkn.sk

Преработката на местно произведена соя във висококачествени продукти има положителни икономически и екологични ефекти.

© GAMOT JR s.r.o.

2. Енергия

Биоенергията е най-големият възобновяем енергиен източник в ЕС и се очаква да остане жизненоважен компонент на енергийния микс до 2030 г. Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР) помага на фермерите, лесовъдите и селските общности да се възползват максимално от своята биомаса. Намалването на зависимостта от невъзобновяеми енергийни източници е от ключово значение за енергийната и климатичната политика на ЕС.

Биоенергията е възобновяема енергия, създадена от биомаса – растителен или животински материал, като тор, растителни остатъци или дървесина, обикновено получена от странични продукти.

От гледна точка на политиката, по-силният сектор на енергия от биомаса може да ускори заместването на невъзобновяемите ресурси в съответствие с ангажиментите на ЕС по Парижкото споразумение⁽¹⁾. Освен това той съответства на идеята за кръговата икономика – концепция, която стои в основата на стратегията за биоикономика на ЕС.

Тук важна роля има Политиката за развитие на селските райони. ЕЗФРСР спомага за превръщането на кръговата икономика в реалност в селските райони, като насърчава системи, при които „стойността на продуктите, материалите и ресурсите се задържа в икономиката възможно най-дълго, а генерирането на отпадъци е сведено до минимум.“⁽²⁾

Производството на биологична енергия за централно отопление, национални газови мрежи или транспорт не само дава добри примери за това как тази политика се прилага на практика. То освен това предлага допълнителен източник на приходи за фермерите и лесовъдите.

На страница 9 можете да прочетете как ЕЗФРСР помогна на група шведски фермери да разширят капацитета на инсталация за биогаз, която превръща селскостопанските и битовите отпадъци във възобновяемо гориво, позволявайки им да се възползват от добра бизнес възможност.

Преди да се стартира нов проект трябва да бъде цялостно изследван потенциалът за използване на възобновяеми енергийни източници и намаляване на емисиите на парникови газове.

В Белгия (стр. 10) ЕЗФРСР подкрепи проучване за осъществимост на производството на биогаз и последователното разработване на инсталация за биометан.

Инсталациите за биогаз (или за биометаниране)⁽³⁾, които преобразуват селскостопанските и органичните отпадъци в енергия, предлагат на фермерите и селските общности устойчиви и жизнеспособни решения за третиране на отпадъците. Те осигуряват енергия на ниска цена и с ниски емисии и могат да увеличат задържането на почвените хранителни вещества в рамките на дадена територия, чрез повторно използване на диджестат от био-енергията – богат на хранителни вещества субстрат, произведен чрез анаеробно храносмилане, който може да се използва като органичен тор.

С други думи, биоикономиката е свързана с добавяне на стойност към отпадъците, страничните продукти и потоците от ресурси. Тя предлага решения, които повишават ефективността на използването на водата и хранителните вещества, намаляват въздействието на земеделието върху околната среда и свеждат до минимум експлоатацията на природните ресурси.

Португалският проект „GOEfluentes“ (вижте страница 12) подобрява управлението на хранителните потоци от животни не само за намаляване на загубите, но и за насърчаване на повторната употреба, като например производството на биогаз.

© Alvesta Biogas

(1) Парижко споразумение, <https://unfccc.int/process#:a0659cbd-3b30-4c05-a4f9-268f16e5dd6b>

(2) ' Затваряне на цикъла - план за действие на ЕС за кръговата икономика', <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ ALL/?uri=CELEX%3A52015DC0614>

(3) В инсталациите за биогаз органичният материал се преобразува микробиологично в биогаз.

Шведски фермери добавят стойност към селскостопанските отпадъци

Биогазовите инсталации могат да произвеждат възобновяемо гориво и по-добри торове, като същевременно предлагат интересни бизнес възможности. В Швеция ЕЗФРСР помогна на група фермери да планират изграждането на инсталация за биогаз и по-късно да разширят капацитета си.

През 2009 г. 12 фермери от община Алвеста в шведската област Кронoberг започват да проучват възможността да превърнат произведените от тях селскостопански отпадъци във възобновяема енергия. Чрез финансирането от LEADER по шведската ПРСР за 2007-2013 г. те поръчват проучване за осъществимост на инсталация за биогаз.

Въз основа на конкретното предложение, базирано на проучването за осъществимост, през 2013 г. земеделските производители създават компанията Alvesta Biogas и кандидатстват за финансиране от Областната администрация за изграждане на инсталация и станция за биогаз. Работите са завършени и производството на биогаз от оборски тор започва през 2015 г.

Само след една година дейност става ясно, че Alvesta Biogas има голям потенциал. С един компресор обаче инсталацията може да обработва ограничено количество тор. Освен това, технически проблеми с процесора могат да задържат цялото производство.

Благодарение на новото съфинансиране от ЕЗФРСР, през 2015-2017 г. Alvesta Biogas инсталира втори компресор в инсталацията за биогаз. Това увеличава и разнообразява дейността на инсталацията. Сега се преработва не само оборски тор, но и отпадъци от кланица и дестилерия на сиропи. Биогазът се продава на местната бензиностанция, на енергийната компания EON и на близкия град Вексъ за гориво на 44-те му обществени автобуса, работещи на биогаз. Диджестатът от преработката, който е отличен тор, се връща на фермерите.

Тези проекти на ЕЗФРСР засилиха сътрудничеството между земеделските производители от Алвеста, като им помогнаха да подобрят приноса на земеделието към околната среда и климата.

Инсталацията за биогаз Alvesta преработва оборски тор, отпадъци от кланица и дестилерия на сиропи. Биогазът се продава на местната бензиностанция, на енергийна компания и на близкия град.

Те помагат за диверсифициране на местната икономика, като същевременно увеличават конкурентоспособността на фермите, като намаляват разходите за закупуване на торове, които са заменени от диджестата. В бъдеще компанията цели да произвежда повече биогаз за превозни средства и планира да увеличи количеството преработен тор в завода, като ангажира повече фермери.

„За да успеете с такъв вид проект имате нужда от силно отдадени хора в групата и добри отношения на доверие. Всичките 12 земеделски производители, които бяха включени от самото начало, все още участват в групата на собствениците.“

Йоаким Гранефелт,
говорител на Alvesta Biogas

Име на проекта	Alvesta Biogas
Вид бенефициент	Частно дружество
Период	Предпроектно проучване: 2009-2012 Разширяване на капацитета на инсталацията за биогаз: 2015-2017
Финансиране	Общ бюджет (2009-2012): € 78 000 Финансиране от ЕЗФРСР: € 39 000 Публично финансиране: € 19 000 Частно финансиране: € 20 000 Общ бюджет (2015-2017): € 283 619 Финансиране от ЕЗФРСР: € 46 060 Финансиране от централни/местни органи: € 67 388 Частно финансиране: € 170 171
Мярка по ПРСР	ОС 4 – LEADER (ПРСР 2007-2013) М6.4 – Подкрепа за инвестиции в създаване и развитие на неземеделски дейности (ПРСР 2014-2020)
Контакт	Йоаким Гранефелт, Alvesta Biogas jgranefelt@gmail.com

Биогаз от оборски тор в селските райони на Белгия

ЕЗФРСР помогна на белгийска МИГ във Валония да подобри своето ноу-хау и капацитета си за подпомагане на изграждане на инсталации за биогаз от оборски тор, като част от координиран регионален план за действие по климата.

Районът Pays des Condruses на Валония се намира в окръг Лиеж и е с население от около 30 000 жители. Селското стопанство (60%) и горското стопанство (30%) са икономическият гръбнак на този селски регион, който е доминиран от ферми за добитък, произвеждащи качествено говеждо месо, както и големи количества тор, който трябва да се управлява безопасно. Местната група по LEADER възприема оборския тор като потенциален източник на биогаз и през 2007 г. те използват своето финансиране от ПРСР за извършване на проучване за осъществимост на блокове за биогаз в техния район.

Дейностите по проекта включват семинари и информационни онлайн публикации, насочени към фермери и граждани, учебни пътувания и изготвяне на насоки за прилагане на техники за сухо диджестиране. МИГ идентифицира 19 потенциални площадки, върху които могат да се изградят инсталации за биогаз и в крайна сметка бяха създадени четири блока за биометаниране.

Увереността на МИГ във възможностите на биогаза продължава и през 2014 г. групата стартира нов проект LEADER за създаване на модел на кръгова икономика, базиран около един от блоковете – инсталация за биометаниране в Очайн. Този нов бизнес, наречен Ochain Energie, стартира през 2017 г. и довежда до

изграждане на блок за биогаз с мощност 600 кВт. МИГ съдейства за създаването на местна гражданска

кооперация Émissions Zéro⁽⁴⁾, която осигурява основния дял от първоначалната инвестиция (64%) и все още позволява участие на гражданите в проекта. МИГ съдейства за създаването на местна гражданска кооперация Émissions Zéro, която осигурява основния дял от първоначалната инвестиция (64%) и все още позволява участие на гражданите в проекта.

От стартирането си всяка година Ochain Energie трансформира 20 000 тона от селскостопанските странични продукти (оборски тор и шлам – 65% от общото количество),

(4) <https://www.emissions-zero.coop/page/biomethanisation>

Блокът за биогаз в Ochain е свързан с по-големи екологични инициативи.

© GAL Pays des Condruses

© GAL Pays des Condruises

Проектът се осъществява с голямо ангажиране на общността във всичките си фази, от стартирането до текущите операции.

местни зелени отпадъци, агропромишлени отпадъци и специални енергийни култури в газ, електричество, топлина и диджестат. Блокът за биогаз доставя възобновяема електроенергия на 1300 домакинства и произвежда еквивалент на 500 000 литра гориво благодарение на остатъчната топлина на двигателя. Той доставя отопление на местния старчески дом Château d'Ochain – огромна сграда, в която се помещават над сто обитатели.

„Биогазът е уникален, тъй като използва замърсяването, за да създаде устойчиви общи блага.“

Грегори Расел

Управител на Ochain Energie

Бизнес моделът с кръгова икономика на блока за биометаниране на Ochain включва цялата общност. Фермерите носят отпадъците си в инсталацията за биогаз и после вземат диджестата, за да го използват вместо химически торове – това подобрява качеството на почвата и подпочвените води и намалява излужването. Използването на енергия от възобновяеми източници, произведена от блока за биогаз, вместо от изкопаеми горива, избягва емисии на повече от 4 000 тона CO₂ всяка година, а диджестатът намалява доставките на торове, чието производство отделя големи количества парникови газове (CO₂ и N₂O)

„Ползите за района трябва да се измерват в потоци: от оборски тор като суровина ние създаваме диджестат, позволяващ производството на минерални торове, подобряване на почвата и запазване на качеството на подпочвените води.“

Жан-Франсоа Печер

Ръководител на МИГ „Pays des Condruises“

Блокът за биогаз Ochain създава седем нови работни места в района. Проектът се осъществява с голямо ангажиране на общността във всичките си фази, от стартирането до текущите операции: МИГ улеснява контактите между различните заинтересовани страни (предприятия, фермери, архитекти, инженери и администрация) и е избрала управителен комитет на общността. Споделеното управление на проекта е от ключово значение за успеха му, а постоянният диалог гарантира, че предизвикателства като миризми, автомобилни превози и шумови емисии могат да бъдат обсъдени открито с всички заинтересовани страни с цел намиране на решения и постигане на консенсус.

Блокът за биогаз в Ochain е свързан с по-голяма инициатива. През 2012 г. правителството на Валония стартира амбициозна програма, наречена POLLEC⁽⁵⁾, с цел координиране на намаляването на емисиите на парникови газове в съответствие със Споразумението на кметовете относно климата и енергията.

(5) Politique Locale Energie Climat – третата кампания стартира през 2016 г. и събира повече от 200 общини.
<https://energie.wallonie.be/fr/pollec.html?IDC=9178>

В този контекст на МИГ беше възложена задачата да координира климатичните и енергийните стратегии на своите общини, тъй като вече е подкрепяла пилотни проекти за енергийна ефективност по време на предишния програмен период, като създаването на водноелектрическа централа, което е довело до създаването гражданска кооперация през 2014 г. Така през 2017 г. МИГ разработи местен климатичен план, „Plan Climat du Condroz“. Неговата визия е, че до 2050 г. Pays des Condruzes ще бъде „територия с положителна енергия“ („Territoire à énergie positive“), произвеждаща повече енергия, отколкото ѝ е необходима за собствено потребление. Инсталацията за биогаз в Очайн е една от инициативите, целящи постигането на тези климатични цели.

В допълнение към предишните проекти, МИГ успешно осигури нова подкрепа от ЕЗФРСР за проект „Енергия“ (2017 – 2021 г.), който включва изграждането на други малки инсталации за биогаз във ферми, както и втора голяма инсталация. Проектът предвижда също анализ на производството на по-висока топлина и състен

природен газ (CNG) и увеличаване на капацитета на блока за биометаниране в Ochain.

Име на проекта	Биометаниране в Ochain (Валония, Белгия): модел на кръгова икономика, подкрепен от LEADER
Вид бенефициент	Местна инициативна група
Период	2014 - 2018
Финансиране	Общ бюджет: € 20 000 Финансиране от ЕЗФРСР: € 7 740 Финансиране от централни/местни органи: € 10 260 Друго финансиране: € 2 000
Мярка по ПРСР	M19.2 – Подкрепа за изпълнение на операции по стратегията BOMP
Още информация	http://www.galcondruzes.be/energie
Контакт	Marc Wauthélet, GAL Pays de Condruzes marc.wauthélet@galcondruzes.be

Устойчиво управление на хранителните потоци от животни в Португалия

Португалски проект на оперативна група по ЕПИ изпольза ЕЗФРСР за насърчаване на интегрирани подходи за намаляване и повторно изпользване на хранителните потоци, генерирани от интензивни животновъдни системи. По този начин проектът цели да трансформира „отпадъците“ в енергия.

Животновъдството често е от решаващо значение за устойчивостта на традиционните селскостопански системи. Това се дължи преди всичко на факта, че оборският тор, който те произвеждат, все още съдържа около 70% от първоначалните хранителни вещества в храната им, които могат да бъдат изпользвани повторно за обогатяване на земеделските почви.

Интензификацията на животновъдните системи обаче може да доведе до глобална загуба на хранителни вещества и отрицателно въздействие върху околната среда, когато оборският тор е в прекомерни количества и не се управлява по подходящ начин, както в случая на неправилно отвеждане или случайно изтичане на отпадъчни води. Проблемът е особено остър в райони с висока концентрация на интензивни животновъдни стопанства.

Проектът GOEfluentes в Португалия стартира през 2018 г. като оперативна група на EPI-AGRI, обединяваща четири изследователски/образователни институции, три фермерски асоциации и шест земеделски предприятия. Целта му е предлагане на устойчиви решения по въпросите на управлението на оборския тор; повишаване на ефективността на изпользването на вода и хранителни вещества; намаляване на въздействието на земеделието върху околната среда; и трансформиране на „отпадъците“ в енергия.

„Биоикономиката е възможност с голямо значение за селските райони и за селското стопанство, животновъдството и горското стопанство, предвид количеството и разнообразието на материалите, налични за биоиндустрията.“

Мария Кустодия Корея,
Национална селска мрежа, Португалия

Проектът има за цел да оцени въздействието върху околната среда и икономиката на нововъзникващите решения за управление на хранителните потоци на ниво ферма. Той разработва методология за картографиране и геореферирание на съоръженията за производство, събиране, съхранение, оползотворяване и повторно изпользване на хранителни потоци от животни. Картографирането ще осигури систематичен преглед и ще помогне за прогнозиране на производствените сценарии. Събраните данни за управлението на хранителните потоци се подават в службата за Инвентаризация на емисиите в Португалия, проследяваща напредъка спрямо заложените целите за емисиите.

Важното е, че този проект на ЕЗФРСР включва също инсталирането на демонстрационни съоръжения за управление на отпадъчните води и валоризация до торове, и ще разработи модели за произво

Проектът има за цел да намали въздействието върху околната среда на земеделието и да трансформира „отпадъците“ в енергия.

© GoEfluentes

биогаз, базирани на животински потоци. Проектът също така информира и ангажира различни заинтересовани страни чрез оценки на емисиите, сравнителен анализ, идентифициране на специфични възможности за подобрения във всеки регион и проучвания на различни сценарии.

Въпреки че проектът ще даде осезаеми резултати най-вече към края на реализацията му, той вече насърчава сътрудничеството между местните заинтересовани страни. Дигиталната платформа препраща към приложимото законодателство, споделя знанията, генерирани от проекта, и ще включва база данни с геореференции.

Име на проекта	GOEfluentes
Вид бенефициент	Държавен научноизследователски институт
Период	2018-2020
Финансиране	Общ бюджет: € 401 801 Финансиране от ЕЗФРСР: € 265 189 Държавно финансиране: € 36 162 Частно финансиране: € 100 450
Мярка по ПРСР	M16.1 – Подкрепа за създаването и функционирането на оперативни групи на ЕПИ за селскостопанска производителност и устойчивост
Още информация	https://projects.inia.v.pt/goefluentes/ База данни за проекти на EIP-AGRI: https://ec.europa.eu/eip/agriculture/en/find-connect/projects/goefluentes-efluentes-de-pecuária
Контакт	Олга Морейра, INIAV – Estação Zootécnica Nacional olga.moreira@iniav.pt

3. Усъвършенствани продукти на биологична основа

Разнообразната биомаса от селскостопанската дейност в Европа има много иновативни приложения с много висока добавена стойност. Улавянето и запазването на стойност в селските райони осигурява голям потенциал за бъдещ растеж. Програмите за развитие на селските райони (ПРСР) се калибрират за надграждане на веригите за създаване на стойност на биоикономиката в селските райони.

Секторите земеделие и горско стопанство създават стойност в европейската икономика от няколко поколения. Сега в допълнение към традиционните си роли фермерите и лесовъдите се оказват в центъра на европейската биоикономика. Те осигуряват огромни количества биологични ресурси, които вече се превръщат или имат потенциал да бъдат превърнати в нови, иновативни продукти и задвижват отдалечаването от невъзобновяеми материали и енергийни източници.

Целта за придвижване към въглероднеутрално общество в съответствие с дългосрочната стратегия на Европейската комисия до 2050 г. „Чиста планета за всички“⁽¹⁾, както и Стратегията за биоикономика на ЕС, предполага замяна на петролни и невъзобновяеми материали с биологични. Това включва превръщането на органичните отпадъци, остатъците от селскостопанското и горското производство и промишлените процеси, и хранителните отпадъци, в ценни и безопасни продукти на биологична основа, за да се отговори на целите на кръговата икономика.

Настоящата научноизследователска и иновационна работа в Европа е фокусирана върху разработването на алтернативни продукти за много различни сектори – от текстилния през фармацевтичния до строителния. Нарастващото търсене на биологични суровини, необходими на тези нови вериги за създаване на стойност, предлага възможности на земеделските производители, лесовъдите и предприемачите от селските райони да диверсифицират своите източници на приходи и да управляват по-добре риска.

В Латвия (стр. 15) ЕЗФРСР помогна на компания от селски район да разработи строителни материали на основата на коноп с високи изолационни показатели.

В дългосрочен план процъфтяващата биоикономика трябва да допринесе за създаването на повече работни места в селските райони и да помогне за спиране на изселването от множество селски райони и дори да върне хората обратно.

В селските райони на Финландия стартираща компания, произвеждаща биокompatит на базата на дървесни влакна, използва финансиране от ЕЗФРСР, за да проучи възможностите за растеж на бизнеса ѝ (вж. стр. 17). Тяхната внимателно планирана инвестиция създаде 20 нови работни места в региона.

Устойчивата биоикономика на селските райони зависи от множество фактори, включително създаването на устойчиви и местни вериги за създаване на стойност, които насърчават кръговото използване на биологичните ресурси. Разбирането на специфичния биоикономически профил на даден селски район ще определи най-добре видовете стойност, които местната биомаса може да осигури.

Проектът „Quality Suber SL“ в Испания (вж. стр. 18) допринесе за развитието на местната верига за създаване на стойност и насърчава устойчивото управление на каталонските коркови дъбови гори чрез подобряване на процесите на закупуване, подготовка и комерсиализация на корка.

Особено приветствани са новите подходи за създаване на стойност и бизнес моделите, които задържат биомасата на място възможно най-дълго и с възможно най-малко загуби. В дългосрочен план целта трябва да бъде създаването на взаимосвързани устойчиви местни кръгови биоикономики, които се обединяват, за да формират силна кръгова биоикономика в целия ЕС.

© Kristaps Kalns

(1) https://ec.europa.eu/clima/policies/strategies/2050_en

Разработване на строителни материали на основата на коноп в Латвия

Латвийска компания използва подкрепата на ЕЗФРСР за производство на иновативни строителни материали на основата на коноп. Проектът насърчава биологични иновации, като същевременно подкрепя устойчивото управление на природните ресурси в селските райони.

Продуктите на основата на коноп могат да имат множество приложения, включително в текстилния, козметичния и хранителния сектор. Сърцевината на конопеното стъбло е най-здравата и издръжлива част от влакното. Може да се използва за производство на безалергенен бетон с оптимална топлоизолация и естествена устойчивост на плесени.

През 2013 г. латвийската компания за строителни материали VERTRSS UP, Ltd решава да тества производството на нови материали на основата на коноп, използвайки подкрепата на ЕЗФРСР по LEADER за проект, който диверсифицира производството ѝ и подпомогна заетостта в местния селски район на МИГ Zied Zeme.

„Био-строителството от екологични материали като конопа е добър пример за необходимостта предприемачите да търсят уникалността на своите продукти, своята идентичност, неконвенционални решения, които също така трябва да идентифицират и да използват ефективно местните ресурси.“

МИГ - Публично-частно партньорство „Zied Zeme”

ЕЗФРСР съфинансира закупуването на ново оборудване, необходимо за преработка на суров коноп и производство на конопен цимент за строителство. Конопът е използван като основен материал за стенни блокове от монолитен бетон (стоманобетонен отлив без fugи, освен строителните fugи). След това продуктовата гама е разширена, за да включи конопени изолационни материали за тавани, покриви и стени с въздушна междина.

Първоначалният скептицизъм на клиентите относно новия бетонен продукт на компанията е разсеян благодарение на ефективна информационна кампания за конопения бетон, която включва изграждането на демонстрационна къща. Тази идея се приема благосклонно от пресата и социалните медии, защото резултатът е първата по рода си къща в балтийския регион.

Първоначалният им експеримент с конопен бетон се превръща в основния бизнес на компанията. Производството на конопени материали се поема от друга компания за строителни материали, Hemp Eco Systems Latvia, Ltd, принадлежаща на същия собственик.

Конопът може да се използва за производство на безалергенен бетон с оптимална топлоизолация и естествена устойчивост на плесени.

© Kristaps Kalns

Тези успешни бизнеси с биологични продукти създадоха нови сезонни и целогодишни работни места в региона, както и местна верига за създаване на стойност.

Понастоящем Hemp Eco Systems Latvia, Ltd произвежда също варова мазилка, варова паста и варови оцветители. Компанията използва биологични материали за изграждане на четири до шест къщи годишно за клиенти в балтийските страни, Дания, Австрия и Швейцария.

Тези успешни бизнеси с биологични продукти създадоха нови сезонни и целогодишни работни места в региона, както и местна верига за създаване на стойност, посредством набавяне на суровини от производители и преработватели на коноп в района.

Име на проекта	Био-строителство с коноп
Вид бенефициент	Частно МСП
Период	2013-2014
Финансиране	Общ бюджет: € 19 496 Финансиране по ПРСР: € 11 697 Частно финансиране: € 7 799
Мярка по ПРСР	Ос 4 – LEADER (ПРСР 2007-2013)
Още информация	http://hempecosystems.lv
Контакт	Uģis Pauriņš, Hemp Ecosystems Latvia ugis@hempecosystems.lv

Финландски проект за биокомпозити стимулира заетостта

Финландско стартиращо предприятие се възползва от ЕЗФРСР, за да проучи потенциала за нови бизнес възможности за създаването на иновативен биокомпозит. Проектът довежда до създаването на 20 нови работни места.

Aqvacomp Ltd. е стартиращо предприятие със седалище в Састамала, южна Финландия, който произвежда Aquacomp, иновативен вид биокомпозит, базиран на 70% дървесни влакна. Този биоматериал е екологична алтернатива на невъзобновяеми изкопаеми суровини, фибростъкло и талк. Лесно приспособим, той може да се използва за изработване на различни продукти, вариращи от транспортни средства до играчки и домашни мебели. Той е особено подходящ за акустични и хаптични приложения (т.е. свързани съответно със звук и докосване).

Този биокомпозит има няколко екологични предимства: по-лек е от пластмасата, изисква по-малко енергия за транспортиране и може да бъде рециклиран напълно шест пъти, без да се нарушава качеството му. Дърветата, използвани за производството на основната суровина – дървесината, действат като въглеродни поглътители, а самият композит е биоразградим.

След успешна експериментална фаза компанията решава да инвестира в нова производствена линия, за да увеличи производството. То е първото по рода си и затова изисква задълбочено проучване за осъществимост. Компанията използва нов инструмент за подкрепа на бизнеса, наречен „проучване на осъществимостта на инвестициите“, достъпен чрез финландската ПРСР, като бенефициентът получава съвети от местната МИГ – Joutsenten Reitti. Подкрепата покрива 50% от разходите за проучване на осъществимостта, които включват научни изследвания, посещения на потенциални доставчици на оборудване в няколко държави от ЕС и мащабно изпитване. Резултатите от проучването за осъществимост идентифицират оптималната комбинация от производствени машини за голяма производствена линия за биокомпозити, като се вземат предвид както техническото качество, така и ефективността на разходите

Този биокомпозит на основата на дървесни влакна е екологична алтернатива на невъзобновяеми изкопаеми суровини, фибростъкло и талк

На базата на тези резултати компанията направи мащабна инвестиция със собствени частни средства за укрепване на капацитета на производствената линия в Састамала. Скоро след това те решават да се разширят чрез друга нова фабрика в Раума – град с традиции в дървообработването на около 90 километра от Састамала, свързвайки производството на биокомпозит със съществуваща мелница за целулоза. Инвестициите създават 20 нови работни места в региона.

На базата на тези резултати компанията прави мащабна инвестиция със собствени частни средства за укрепване на капацитета на производствената линия в Састамала. Скоро след това те решават да се разширят чрез друга нова фабрика в Раума – град с традиции в дървообработването на около 90 километра от Састамала, свързвайки производството на биокомпозит със съществуваща мелница за целулоза. Инвестициите създават 20 нови работни места в региона.

„Благодарим на местната инициативна група по LEADER за тази възможност за сътрудничество. Без подкрепата ѝ, нашата стартираща компания би била изправена пред много по-висок риск от провал.“

Яри Хаапанен,
мениджър на Aquacomp

Име на проекта	Предпроектно проучване за производствена линия за биокомпозити
	МСП
	2015-2017
	Общ бюджет: € 17 933 Финансиране от ЕЗФРСР: € 3 766 Финансиране от централни/местни органи: € 5 200 Частно финансиране: € 8 966
Мярка по ПРСР	М6.4 – Подкрепа за инвестиции в създаване и развитие на неземеделски дейности
Още информация	www.aqvacomp.fi
Контакт	Jari Haapanen, управител на Aquacomp Ltd. jari.haapanen@aqvacomp.fi

Съживяване на традиционната верига за създаване на стойности на базата на корка в селските райони на Испания

Група собственици на гори в Каталуня, Испания, се обединяват, за да съживят традиционния корков сектор. Чрез финансиране от ЕЗФРСР те осъществяват и насърчават устойчивото управление на горите и укрепват местната верига за стойност на базата на корковия дъб.

През последните 20 години в Каталуня корковият сектор е в упадък след затварянето на ключови преработвателни компании поради финансови проблеми. Загубени са много работни места и при задоволително управление на едва половината от горите с корков дъб в региона рискът от горски пожари и други екологични проблеми нараства.

В съответствие със силните традиции на сътрудничество в Каталуня, група частни собственици на гори решават да обединят усилията си и да съживят този традиционен отрасъл. Те смятат, че съвместното управление е правилният подход за регион, където горските имоти са много разпокъсани.

Три организации на собственици на гори и мениджъри на корков дъб съвместно създават Quality Suber SL – компания, която те притежават и управляват заедно. Това МСП кандидатства по ПРСР на Каталуня за средства по Мярка 9 – Създаване на групи производители и организации в секторите на земеделието и горите. Вярват, че тази мярка, която насърчава нови съвместни бизнес инициативи, може да генерира различни синергии между заинтересованите страни и да допринесе за структурирането на местната верига на стойността.

Тяхното сътрудничество има за цел да подобри процеса на закупуване, подготовка и продажба на корк от каталунски гори и да насърчи екологично и икономически устойчивото управление на горите от корков дъб и свързаните с тях стопанства.

© Quality Suber

Група собственици на частни гори възприемат съвместен подход за управление, за да съживят традиционния корков отрасъл в Каталуня.

Използват се два регионални правни инструмента за управление на горите: Техническите планове за управление и подобряване на горите за площи над 25 ха и Опростените планове за управление на горите за площи под 20 ха.

Доброто управление на горите включва почистване, ремонт на пътища, добив на корк и подходящи фитосанитарни обработки. Quality Suber разпространява принципите на устойчиво управление на дъбовите гори в целия регион чрез своите членове – т.е. сдружения или кооперации на собственици на гори. През 2016 г. Quality Suber получава първия сертификат Chain of Custody (Верига на контрол) от PEFC (международна програма за одобряване на сертифицирането на горите), който гарантира проследяването на продукта и улеснява доставката на сертифициран корк на пазара. Към днешна дата повече от 70% от корка на Quality Suber идва от сертифицирани по PEFC гори.

Компанията Quality Suber допринася за структуриране на местната верига за създаване на стойност, подобряване на сътрудничеството между заинтересованите страни и увеличаване на техните пазарни познания. Компанията се снабдява на конкурентни цени от местни частни производители на корк, които са се ангажирали да предоставят на проекта най-малко 50% от продукцията си в продължение на пет години. Активното участие на производителите на корк във веригата на стойността е от ключово значение за подобряване на управлението и класификацията на продукта, което от своя страна повишава пазарната му стойност.

Компанията рекламира корка чрез директни контакти, уебсайт и разпространение на проучвания за характеристиките и предимствата на този вид корк. Обемът на оперативната дейност показва средногодишен ръст от над 5% и освен това са намерени нови пазари в други региони и държави.

Проектът е спечелил доверието както на производители, така и на клиенти, благодарение на политиката на прозрачност във всички процеси. Самото производство на корк се е подобрило, особено операциите по сушене и санитарна обработка, благодарение и на закупеното през 2017 г. ново оборудване. Освен това, тъй като повечето партньори на Quality Suber са сдружения или кооперации, те реинвестират по-голямата част от доходите за подобряване на членските услуги. Между 2016 и 2018 г. компанията участва активно в няколко инициативи, свързани с иновациите в рамките на EIP-AGRI.

Този проект разпространява принципите на устойчиво управление на дъбови гори в цяла Каталуния.

„В Каталуния производителите на корк отдавна работят заедно. Това също допринесе за успеха на проекта.“

Алекс Муньос Сол, ръководител на Отдела за помощ в горското стопанство, Управляващ орган на Каталуния

При средногодишен ръст от 15% в броя на асоциираните производители (към момента 61), днес компанията разполага с общо над 18 000 ха. Най-важното е, че всички производители, участващи в Quality Suber, са ангажирани с проекта и са все по-склонни да извършват дейности по поддръжката, като прорезждане, окастрияне, сечене и засаждане на нови дървета.

„Това е гора с бъдеще, производителите са ангажирани с устойчивото управление на горите и се отнасят отговорно към своите планини.“

Хоан Ровира,
генерален секретар на CFC – Каталунски горски консорциум

Quality Suber участва редовно в проекти за защита на корка и горите от корков дъб. Те включват проекта GO BIOCORK (оперативна група по EIP-AGRI), който има за цел да намери естествени решения за борба с твърдокрилите *Coraebus Undatus* (вредител по корка), както и регионалния проект GO TCA, който изучава нови процедури за ранно откриване на TCA (*Tricoloroanisol*, болест по корка) на ниво горско стопанство.

Име на проекта	Quality Suber SL
Вид бенефициент	Социално предприятие
Период	2013-2018
Финансиране	Общ бюджет: € 299 386 Финансиране от ЕЗФРСР: € 128 736 Финансиране от централни/местни органи: € 170 650
Мярка по ПРСР	M9 – Създаване на групи и организации на производители в сектора на земеделието и горите
Още информация	https://www.qualitysuber.com/es/
Контакт	Joan Rovira, Quality Suber joan.rovira@forestal.cat

4. Биоекономика и екологична устойчивост

По отношение на селските райони политиката на ЕС в областта на биоекономиката е свързана с осигуряване на устойчиви икономически възможности, като същевременно подобрява екологичните показатели, спомагайки по този начин за отделяне на икономическия растеж от деградацията на екосистемата. Устойчивото управление на природните ресурси на обществото е по-важно от всякога в контекста на нарастващия натиск върху околната среда и загубата на биологично разнообразие.

Стратегията за биоекономика на ЕС подчертава, че стойността трябва да се генерира по трите стълба на устойчивостта. Очаква се производството и управлението на биомаса да осигурят икономически ползи, да бъдат екологично устойчиви и да имат положително социално въздействие върху различни групи заинтересовани страни, и особено за селските общности.

Подкрепяйки развитието на биоекономиката в селските райони, Програмите за развитие на селските райони (ПРСР) внимателно калибрират баланса между използването на земята и горите, екологичните граници и поминъка и благосъстоянието на местното население.

По този начин, макар да подкрепя използването на биомаса за храни и фуражи (вж. стр. 4), биоенергията (вж. стр. 8) или разработването на новаторски нови продукти (вж. стр. 14), дългосрочното екологично и социално въздействие също се взема предвид при използването на ЕЗФРСР и националните фондове. Например практиките за управление на горите, които се подпомагат, трябва да вземат предвид не само стойността на добитата дървесина и подновяването на запасите, но и поддържането на услугите, които гората предоставя, което включва местообитания за различни организми и ценен достъп до природни дадености за местното население и туристите.

Многоизмерният поглед върху биоекономиката се интегрира от ЕЗФРСР.

На страница 21 можете да прочетете за белгийски проект, използващ методология за участие, за да развие интегриран подход към опазването и управлението на живите плевове. Местните фермери, еколози и политици се събраха, за да разработят специфична за района визия за жив плев, отчитайки техните исторически, екологични и икономически аспекти

Устойчивата биоекономика трябва да цени природните ресурси, да намали натиска върху околната среда и да увеличи използването на устойчиви възобновяеми продукти, да възстанови и подобри функциите на екосистемите и биологичното разнообразие. Тя също така ще допринесе значително за постигането на няколко от ЦУР на ООН.

Въпреки че селскостопанският сектор успя да увеличи производителността си, като същевременно намали използването на торове и емисиите на парникови газове, той остава важен източник на емисии на метан и азотен оксид.

В Чешката република (вж. стр. 23) ЕЗФРСР подпомага сътрудничеството между земеделско стопанство и изследователска компания. Проектът подобрява управлението на оборския тор, подобрява качеството на почвата и намалява използването на неорганични торове. По отношение на почвата целта е да се подобрят хидрологичните условия, да се ограничи ерозията и да се увеличи количеството органични вещества.

© Joke Maes – RUGN

Подход на общността за управление на живите плетове в Белгия

В исторически план живите плетове са били културна особеност на селския ландшафт на Европа, но те все повече се пренебрегват. Във Фландрия (Белгия) ЕЗФРСР помага на две селски общности да преосмислят и съживят управлението на живия плет, което носи ползи за биологичното разнообразие и климата, като същевременно стартира нова местна верига за създаване на стойност в биоикономиката.

Традиционно използвани като огради и граници на парцели, живите плетове също така са източник на дърва за огрев и осигуряват подслон, храна и местообитания за насекоми, птици и дребни бозайници. От 60-те години насам обаче промяната на подходите за управление на местообитанията и ландшафта водят до пренебрегване на живите плетове. Все още съществуващите плетове са се превърнали в дървесни редици, които осигуряват подслон на по-малко животински видове в сравнение с традиционните, добре управлявани и редовно облагородявани живи плетове.

В региона Кампине, селски район близо до Антверпен, във Фландрия (Белгия), неправителствената организация Regionaal Landschap Kleine en Grote Nete (RLKGN) реши да създаде проект, целящ възстановяването на съществуващите живи плетове и обучаването на фермерите да използват техния екологичен и икономически потенциал. Финансирането от фламандската ПРСР даде възможност на неправителствената организация да обучава и подпомага 25 фермери и две общини, Олен и Кастерли, да преосмислят и възобновят управлението на живия плетове в района им.

Проектът използва методология за участие, включваща местни фермери, природозащитници, местни и регионални политици в разработването на обща визия за живите плетове чрез редовни срещи. Местните фермери бяха обучени и подкрепени за възобновяване управлението на живите плетове във фермите им. Проектът организира семинари и срещи за споделяне на научените уроци с фермери и администрации от целия регион на Кампине.

Проектът помогна за засаждането на приблизително два километра нови живи плетове и управлява три километра исторически мрежи от жив плет.

„Много от живите плетове в нашия ландшафт бяха пренебрегвани в продължение на десетилетия, което често водеше до разочарования у фермерите и природозащитниците. Този проект подчерта общата заинтересованост на всички страни от обновено и устойчиво кастрене на плетове, като се вземат предвид всички функции на ландшафтните елементи: земеделие, биологично разнообразие, ландшафтно наследство, климат, туризъм и други.“

Гай Ван де Пер,
общински служител по земеделието на Кастерли

© Joke Maes – RLKGN

Традиционно използвани като огради и граници на парцели, живите плетове освен това са източник на дърва за огрев и осигуряват подслон, храна и местообитания за насекоми, птици и дребни бозайници.

© Joke Maes – RUKGN

Проектът използва методология за участие, включваща местни фермери, природозащитници, местни и регионални политици в разработването на обща визия за живите плетове.

Проектът обединява научни познания за живите плетове, техните практически предимства за фермерите (например органични вещества от падналите листа, сянка) и техните често пренебрегвани роли за местните екосистеми (например местообитания за растителни и животински видове, капацитет за улавяне на въглерод). „Живите плетове“ успяха да обединят заинтересованите страни, които използват и оценяват ландшафта по различни начини и поради това е трябвало да се научат да разбират взаимните си перспективи и ценности.

„Красотата на този проект се крие в синергията между различните сектори. Проектът не просто търси компромиси между развитието на селските райони и екологичните цели. Вместо това, валоризацията на живите плетове носи реални ползи за земеделието, климата, биологичното разнообразие, както и за ландшафта.“

Бас Ван дер Векен,

координатор на Regional Landschap Kleine en Grote Nete

Чрез обучение на местни фермери и общините проектът насърчава използването на дървесина от жив плет (вместо от дървета) като източник на биоенергия за отопление на обществени сгради и осигуряване на топла вода за шест млечни ферми. Биоенергията от дървесина от жив плет произвежда приблизително 500 тона биомаса годишно, намалявайки местните емисии на CO₂ с приблизително 400 тона.

„Използваме дървесни стърготини за отопление на конюшната, млякото за телетата, дома и вилата. Дървесните стърготини са местно производство. По този начин ние не само използваме устойчив енергиен източник, а и с радост подкрепяме местни предприемачи и управлението на ландшафта в нашия регион.“

Елс Брекман, местен фермер

Положителните резултати от този проект на ЕЗФРСР мотивираха местната фермерска комисия да създаде мрежа за биомаса, което доведе до два нови проекта: „Campine Energy Wood“, подпомагащ устойчивото управление на местния ландшафт за производство на дървесни стърготини за котли и „iLandscape“, който разработва и тества нов софтуер за оптимизация и оценка на добива от управлението на ландшафта.

Име на проекта	Жив плет: естествен капитал за земеделие, природа и ландшафт
Вид бенефициент	НПО
Период	2016–2018
	Общ бюджет: € 80 602 Финансиране от ЕЗФРСР: € 52 391 Частно финансиране: € 12 090 Друго финансиране: € 16 120
	M19 – Подкрепа за местно развитие на LEADER (CLLD)
Още информация	https://www.rlkgn.be/projecten/landschap-en-erfgoed/houtkanten/leader-houtkanten/6086
Контакт	Bas Van der Veken, Regionaal Landschap Kleine en Grote Nete bas.vanderveken@rlkgn.be

Борба с деградацията на почвата в Чешката република

ЕЗФРСР подпомага сътрудничеството между чешки фермери и изследователи за борба с деградацията на почвата чрез по-устойчиви земеделски практики. Очакват се положителни екологични и икономически резултати.

ZAS Mezihájí (земеделско акционерно дружество) със седалище в Кнежице, в чешкия Височински край, обработва около 1 130 хектара земя, предимно чернозем. Продължителната употреба на тежки машини доведе до слягане на почвата и намаляване на добивите. За да се справи с това предизвикателство, земеделската компания реши да си сътрудничи с Agrovýzkum Rapotín s.r.o., компания за земеделски изследвания.

ЕЗФРСР предложи чудесна възможност за сътрудничество между двете компании. Проектът има за цел да въведе нови технологии за събиране и съхранение на органични вещества и балансиране на разпространението им в почвените слоеве, за да се подобри задържането на вода.

Фермата избра и закупи най-подходящата техника за обработка на почвата и управление на оборския тор и осигури обучение на персонала на фермата за използването на новите машини. Тя също така преразгледа плановете си за отглеждане на култури и наблюдава резултатите от избрани полски блокове, като коригира операциите, ако е необходимо. Повишени добиви поради подобрената подготовка на почвата се очакват още при реколтата през 2020 г.

Новите практики за управление на почвите, тествани чрез проекта, ще бъдат напълно интегрирани от ZAS Mezihájí през 2019-2020 г. и ще трябва да бъдат въведени за поне десетилетие, за да имат конкретен ефект върху качеството на почвата. В дългосрочен план проектът ще увеличи и стабилизира съдържанието на органично вещество в местните почви, предотвратявайки тенденциите им за разграждане и подобрявайки добива и качеството на културите, включително фуражни култури за говеда. По този начин проектът ще донесе ползи за околната среда и ще подобри рентабилността на фермата.

© ZAS Mezihájí

В дългосрочен план проектът ще донесе ползи за околната среда и ще подобри рентабилността на стопанството

Двете организации се гордеят с плодотворното си сътрудничество и наскоро кандидатстваха за финансиране от изследователската програма на Агенцията за технологии на Чешката република (TACR). Техният съвместен изследователски проект за въвеждане на интеркропинг за подобрене на почвата стартира през май 2019 г.

„Съвместните проекти, особено обединяващите производители, учени и консултанти, могат да излязат от рамките на обикновената модернизация на технологиите и да оползотворят много по-широки възможности за подобряване на устойчивостта на селското стопанство, като същевременно поддържат или дори увеличават производителността. Изключително важно е фермерите да търсят иновативни подходи, които са подходящи за техните специфични почвени и климатични условия.“

Представител на ZAS Mezihájí

Име на проекта	Технологични иновации в Земеделското акционерно дружество (ZAS) Mezihájí
Вид бенефициент	Земеделска компания и изследователски институт
Период	2017-2020
Финансиране	Общ бюджет: € 913 082 Финансиране от ЕЗФРСР: € 187 110 Финансиране от централни/ регионални органи: € 190 890 Частно финансиране: € 378 000 Друго финансиране: € 157 082
Мярка по ПРСР	M16.2 – Подкрепа за пилотни проекти и за разработване на нови продукти, практики, процеси и технологии
Още информация	https://www.vuchs.cz/agrovyzkum-rapotin/index.php
Контакт	Hana Kubešková, ZAS Mezihájí zas. mezihajji@tiscali.cz Jana Mikisková, Agrovýzkum Rapotín jana.mikiskova@vuchs.cz

5. Повишаване на осведомеността и трансфер на знания

Заетите лица в сферата на развитието на селските райони работят за повишаване на осведомеността, създаване на ангажираност и развиване на нови умения, необходими за засилване на биоикономиката. Те могат да разчитат на подкрепа от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР) за инициативи, които стимулират местното снабдяване, изграждане на капацитет или по друг начин се стремят да натрупат инерция за интегрирането на биоикономиката.

Проведената през 2017 г. обществена консултация относно Пътната карта за комуникирането, която актуализира Европейската стратегия за биоикономика показва, че повишаването на обществената информираност и знания за всички области на биоикономиката е основен въпрос. Проведената през януари 2019 г. среща на Тематичната група на ЕМРСР за интегриране на биоикономиката⁽¹⁾ потвърди, че това продължава да бъде предизвикателство.

Биоикономиката пресича много сектори и много заинтересовани страни. Някои заинтересовани страни са местни предприемачи или дребни първични производители. Други могат да бъдат потребители на биомаса в промишлен мащаб. За иновациите и разработването на продуктите трябва да се обединят разнообразни научни и технологични умения.

Мрежите, използващи подходи на участие, могат да помогнат за обединяването на усилията. Европейското партньорство за иновации в селското стопанство (EIP-AGRI) обединява редица различни заинтересовани страни. То събира участници с общ интерес към устойчиво селско и горско стопанство, което „постига повече и по-добри резултати от по-малко“.

Проектът EIP-AGRI „SmartGas“ в Италия (вж. стр. 25) е добър пример за начина, по който подкрепата от ЕЗФРСР може да създаде местно снабдяване и да насърчи иновациите, от които зависи устойчивата биоикономика.

Той обединява фермерите, академичните среди, земеделските експерти и националния консорциум за биогаз в проект, целящ да увеличи поглъщането на въглерод в почвите на земеделските земи чрез по-ефективно използване на техниките за обработка на диджестата и почвата. Процесите на включване помагат за

свързване и засилване на синергиите между иначе раздробените заинтересовани страни - от лесовъдите и фермерите до местните предприемачи, академичните организации, публичните органи и гражданското общество. Улесняването на обмена на знания може да доведе до съществени резултати. И всичко това започва с повишаване на осведомеността.

Във Финландия една земеделско консултантско бюро използва финансиране от ЕЗФРСР, за да предоставя консултации на фирми в селските райони на Оулу относно възможностите, предлагани от биоикономиката (стр. 26).

Селските предприятия и селата откриха възможности за засилване на сътрудничеството по нови бизнес модели, продукти и екосистемни услуги, базирани на биологичното производство. Проектът генерира промяна чрез вдъхновяващо сътрудничество, създаване на къси вериги за доставка на храни и разработване на продукти с висока добавена стойност.

Подобни проекти засилват важността на местното снабдяване. Включването на местни участници помага да се направи иновацията устойчива. След като осъзнаят своя потенциал, селските предприемачи ще се възползват от възможностите, които им предлага биоикономиката. Тази динамика е катализатор за иновации и стимулира участниците на всички нива да идентифицират нови възможности за развитие на селските райони.

Споделянето на добри примери, идентифицирането на местни „отличници“ и разработването на комуникационни инициативи за ползите ще помогне да се привлекат повече хора и да се ускори интегрирането на биоикономиката в селските райони.

© Taimi Mahosenaho

(1) Втора тематична група на ЕМРСР за интегриране на биоикономиката, https://enrd.ec.europa.eu/news-events/events/2nd-meeting-thematic-group-mainstreaming-bioeconomy_en

Биогаз за повишаване на устойчивостта на италианското земеделие

Консорциум от заинтересовани страни в земеделието и биогаза използва ЕЗФРСР за справяне с изменението на климата и емисиите на парникови газове чрез икономически и екологично устойчиво използване на земеделските ресурси и енергията. Проектът повишава осведомеността относно възможностите за смекчаване на последиците от климатичните промени, предлагани от земеделието.

Проектът SMARTGAS обединява шест ферми, Confagricoltura Toscana (регионалната асоциация на земеделските производители), университет, национални консорциум за биогаз и регионалната институция за техническа помощ за селското стопанство. Проектът стартира през 2019 г. като оперативна група на EIP-AGRI с цел прилагане на подход отдолу-нагоре, свързващ нуждите на земеделските производители с трансфера на научни изследвания и знания и нуждите на частния сектор.

Краткосрочната / средносрочната цел на проекта е да се увеличи поглъщането на въглерод в почвите на земеделските земи чрез по-ефективно използване на техниките за диджестирание и обработка на почвата в земеделските системи, произвеждащи храни, фуражи и биоенергия.

Земеделските производители, участващи в проекта, прилагат различни практики и техники, включително консервативна и минимална обработка на почвата, субповърхностно разпределение на диджестат, микрофилтрация на диджестат, комбинирано използване на двойни култури, покривни и междинни култури, както и на конвенционални и алтернативни многогодишни видове. Резултатите от първите полеви тестове ще бъдат оценени в началото на 2020 г. Проектът се отличава с високо ниво на сътрудничество и взаимодействие между партньорите – публични и частни организации, работещи с обща визия. Проектът включва и информационни и обучителни дейности за пряко ангажираните фермери, както и споделяне на знания с други фермери в региона чрез семинари, посещения на ферми и писмени информационни материали.

Като цяло проектът повишава информираността на земеделските производители за приноса на земеделието към целите в областта на климата и бенефициентите са уверени, че тази инициатива може да достигне до по-голяма група фермери и заинтересовани страни в селското стопанство. В дългосрочен план проектът също така цели да тества и валидира нови селскостопански техники в подкрепа на консолидацията на селскостопанския сектор за биогаз в Тоскана и в други региони.

„Необходимо е да се даде стойност на биомасата в енергийните и климатичните стратегии, не само чрез използване на странични продукти и отпадъци, но и чрез придаване на стойност на енергийните култури. Нуждаем се от научен, а не от идеологически подход и от устойчив модел за използване на почвата чрез системи за управление, които повишават продуктивността ѝ.“

Масимилиано Джансанти,
Президент на Confagricoltura

Този проект повишава информираността на фермерите за приноса на селското стопанство към целите в областта на климата.

© Istituto di Scienze della Vita - Scuola Superiore Sant'Anna

Име на проекта	SMARTGAS – Земеделие с биогаз за намаляване на въглеродния отпечатък, повишаване на устойчивостта и изграждане на устойчивост на изменението на климата в земеделските системи
Вид бенефициент	Консорциум от сдружение на фермери, университет, ферми, частни агенции за обучение и консултации
Период	2019-2021
Финансиране	Общ бюджет: € 291 772 Финансиране от ЕЗФРСР: € 260 706 Частно финансиране: € 31 066
Мярка по ПРСР	M01 – Трансфер на знания и информационни дейности M16.1 – Подкрепа за създаването и функционирането на оперативни групи на EIP за селскостопанска производителност и устойчивост
Още информация	База данни за проекти на EIP-AGRI: https://ec.europa.eu/eip/agriculture/en/find-connect/projects/biogas-intelligente-coltivare-con-biogas-ridurre www.smartgastoscana.it
Контакт	Martina Pirani, Confagricoltura Toscana fedtosca@confagricoltura.it Federico Dragoni, Scuola Superiore Sant'Anna federico.dragoni@santannapisa.it

Стимулиране на нови инициативи за биоикономика в селските райони на Финландия

Проект по ЕЗФРСР развн разбирането за това какво би могла да означава биоикономиката в LEADER региона Оулу във Финландия и какви конкретни възможности предлага на територията. Проектът вдъхнови 55 нови инициативи за биоикономика в региона.

Оулу е част от региона Северна Остроботния във Финландия, който има специфична регионална стратегия за биоикономика за периода 2015-2020 г., свързана с интерес към биоикономиката, по-специално производството на биогаз в селските райони, което наскоро нарасна благодарение на стартирането на производството на биогорива за транспорт в Оулу.

Регионът на LEADER Оулу има обширни селски райони около големия градски център Оулу. Тази обстановка благоприятства развитието на кратки връзки град-село за разнос на храна и предоставяне на услуги, базирани на природата. Динамичните села в региона освен това предоставят възможност за местен бизнес и модели на кръгова икономика.

Имайки предвид този контекст, НПО за местно развитие ProAgria Oulu и Oulun Maaja kotitalousnaiset решават да създадат проект за повишаване на осведомеността относно възможностите за бизнес в биоикономиката, отговарящи на условията за подкрепа от ЕЗФРСР. Финландската стратегия за биоикономика изчислява, че биоикономиката

може да създаде 100 000 нови работни места във Финландия, които са от решаващо значение за жизнеспособността на нейните рядко населени селски територии.

МИГ е усвоила финансиране по мярката за обучение на финландската ПРСР за подкрепа на инициативата си. Проектът, който се реализира от 2016 до 2019 г., организира 117 информационни и консултантски дейности, насочени към предприемачите от селските райони – както към съществуващите, така и към потенциалните предприемачи, и към всички местни участници, свързани с регионалната биоикономика. Дейностите се провеждат в различни села в LEADER региона Оулу. Трансферът на знания е придружен от бизнес консултации и информация за инвестиционно планиране и възможности за финансиране, като по този начин преминава от обмен на по-обща информация към специализирана консултация за бизнеса.

Информационните дейности привличат над 2 120 регионални участници и представители на местните села, заинтересовани от нови модели за развитие на бизнеса и сътрудничеството.

© Taimi Mahosenaho

Този проект организира 117 информационни дейности, привличайки над 2 120 лица от селските райони, заинтересовани от бизнес възможностите на биоикономиката.

Цялата информация е съобразена със специфичните характеристики на региона и темите от интерес за местните селски предприятия. Темите варират от модели за биоикономика в селските райони, селски туризъм и услуги за отдих и благосъстояние до стратегии за брендиране на селския ландшафт и модели за сътрудничество за селските предприятия; от кръгова икономика, биогаз, горска биоикономика, естествени селскостопански продукти и местни храни до цифровизация.

Проектът инвестира много в онлайн и офлайн комуникации, като по този начин достигна до по-голяма и по-разнообразна аудитория.

Проектът повиши общата информираност и разбиране за това какво би могла да означава биоикономиката в този регион и какви конкретни възможности предлага. Селските предприятия и села откриха възможности за засилване на сътрудничеството около нови бизнес модели, продукти и услуги на базата на биологични продукти, като с това засилиха своята икономическа и екологична устойчивост чрез използването и повторното използване на местните природни ресурси. Проектът също така популяризира нови модели на сътрудничество между предприемачи и местни администрации в региона.

„Най-важното е, че тези проекти дават надежда за бъдещето на селските жители. Освен селското стопанство, от решаващо значение е развитието и на други селски бизнеси и възобновяеми енергийни източници.“

Участник в проекта

Насърчаването на местните вериги за производство и доставки е от основно значение в подхода, с цел намаляване на транспорта и свързаните с него емисии и насърчаване на кръговостта. Друга цел е да се популяризират местни суровини с висока стойност: например как да се създадат биосертифицирани зони за събиране на диви билки и горски плодове и местна преработка на недървесни горски продукти (NWFP) чрез използване на местни енергийни източници за управление на сушилното оборудване.

Проектът се фокусира и върху устойчивото използване на възобновяемите природни ресурси с цел оптимизиране на ресурсната ефективност, съчетана с възможно най-високата добавена стойност на продуктите и услугите. Проектът подчертава принципите на устойчивото развитие, за да се гарантира приемствеността на икономическите дейности и да се запази екологичното и културното наследство. Като част от биоикономиката, дейностите наблягат на екосистемните услуги, като улавяне на въглерод, чиста вода и възможности за отдих, предлагани от природната среда.

След тази поредица от проекти за повишаване на осведомеността 55 малки селски предприятия започват нови инициативи, свързани с биоикономиката, за да развият своя бизнес; 19 предприятия получават съвети относно инвестиции или възможности за финансиране, свързани с биоикономиката; 17 предприятия започват да планират инвестиции, свързани с биоикономиката, а 10 от тях вече са кандидатствали за финансиране, включително от ЕЗФРСР. Освен това са създадени пет нови предприятия и предстои стартирането на още пет предприятия.

Бенефициентите са особено горди от високия интерес, генериран от проекта и информационните събития сред членовете на целевата група; всички събития са организирани по план и нито едно от тях не е било отменено. Според тях най-добрият резултат е приемствеността между разпространението на информация и реалните инвестиции от местни компании, които са конкретното, дългосрочно наследство на проекта.

„Искаме да бъдем един от практическите примери, включени в бюлетина на проекта!“

Управляващ директор на местна компания за преработка на храни

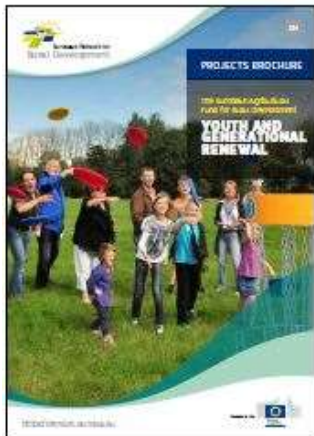
Име на проекта	Обиколка на LEADER за биоикономика в регион Оулу
Вид бенефициент	НПО
Период	2016-2019
Финансиране	Общ бюджет: €180 000 Финансиране от ЕЗФРСР: € 75 600 Финансиране от централни/регионални органи: € 68 400 Финансиране от общината: € 36 000
Мярка по ПРСР	M1.2 – Подкрепа за демонстрационни дейности и информационни действия
Още информация	https://www.proagriaoulu.fi/fi/biotalousleader/
Контакт	Taimi Mahosenaho, ProAgria Oulu and Oulun Maa- ja kotitalousnaiset taimi mahosenaho@maajakotitalousnaiset.fi

БРОШУРИ ЗА ПРЕДИШНИ ПРОЕКТИ НА ЕЗФРСР

Още вдъхновяващи примери за проекти за развитие на селските райони, подпомагани от ЕЗФРСР, могат да бъдат намерени в предишните издания на брошурата за проектите на ЕЗФРСР. Всяко издание представя примери за успешни проекти по определена тема за развитие на селските райони.

Те са достъпни в раздела за публикации на уебсайта на ЕМРСР на адрес <https://enrd.ec.europa.eu>

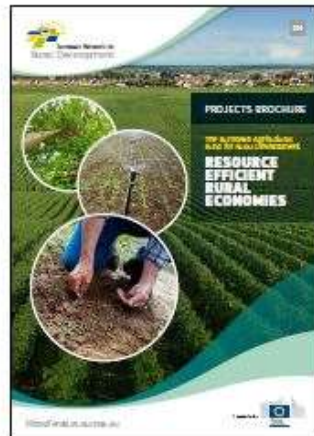
Youth and Generational Renewal

Digital and Social Innovation in Rural Services

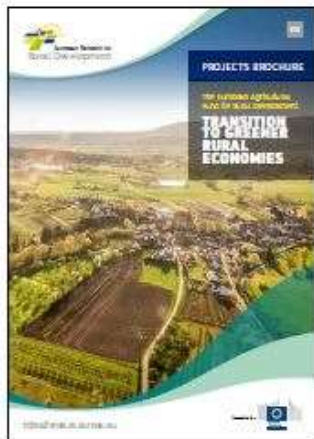
Resource-Efficient Rural Economies

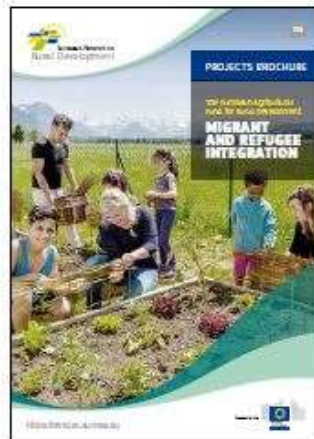
Supporting Rural Business

Transition to Greener Rural Economies

Migrants and Refugee Integration

Smart and Competitive Rural Areas

Rural Development Priorities 2014-2020

EAFRD Project Examples 2007-2013

ДРУГИ ПУБЛИКАЦИИ НА ЕМРСР

Бъдете информирани за последните новини, гледни точки и разработки в областта на развитието на селските райони в ЕС като четете различните публикации на ЕМРСР.

Те са достъпни в раздела *Публикации* на <https://enrd.ec.europa.eu>, или можете да се абонирате на имейл subscribe@enrd.eu.

БЮЛЕТИН

Всички новости относно развитието на селските райони в Европа – доставени направо в пощенската Ви кутия веднъж месечно! Бюлетинът на ЕМРСР дава кратки резюмета на нови проблеми, горещи теми, новини и събития, свързани с развитието на селските райони в Европа.

RURAL CONNECTIONS

Rural Connections е списанието на ЕМРСР за създаване на контакти. То представя гледните точки на различни хора и организации относно важни въпроси по развитието на селските райони, както и истории и профили на проекти за развитие на селските райони и техните партньори. Освен това, списанието дава актуална информация на читателите относно новините, свързани с развитието на селските райони на територията на цяла Европа, които може да са пропуснали. Публикува се два пъти годишно на шест езика на ЕС (EN, FR, DE, ES, IT, PL).

EU RURAL REVIEW

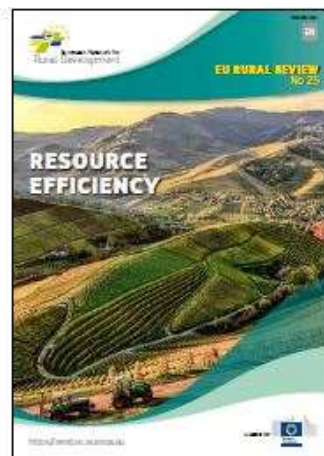
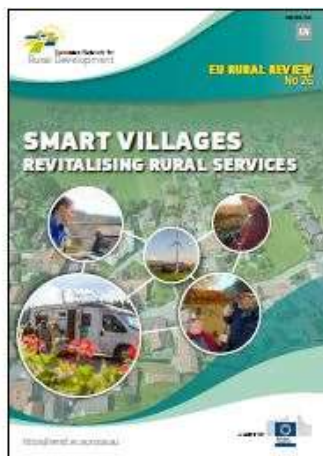
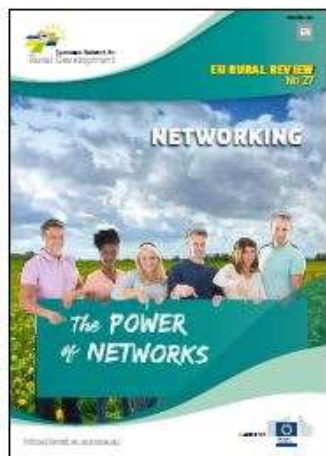
EU Rural Review е основната тематична публикация на ЕМРСР. Тя представя последната информация и гледни точки по конкретна тема, свързана с развитието на селските райони в Европа. Темите варират от предприемачество в селските райони и качество на храните до изменение на климата и социално приобщаване. Изданието се публикува два пъти годишно на шест езика на ЕС (EN, FR, DE, ES, IT, PL).

№ 27 – Работа в мрежа

№ 26 – Умни села:

Съживяване на селските услуги

№ 25 – Ефективност на ресурсите

КАК ДА ПОЛУЧИТЕ ПУБЛИКАЦИИ НА ЕС

Безплатни публикации:

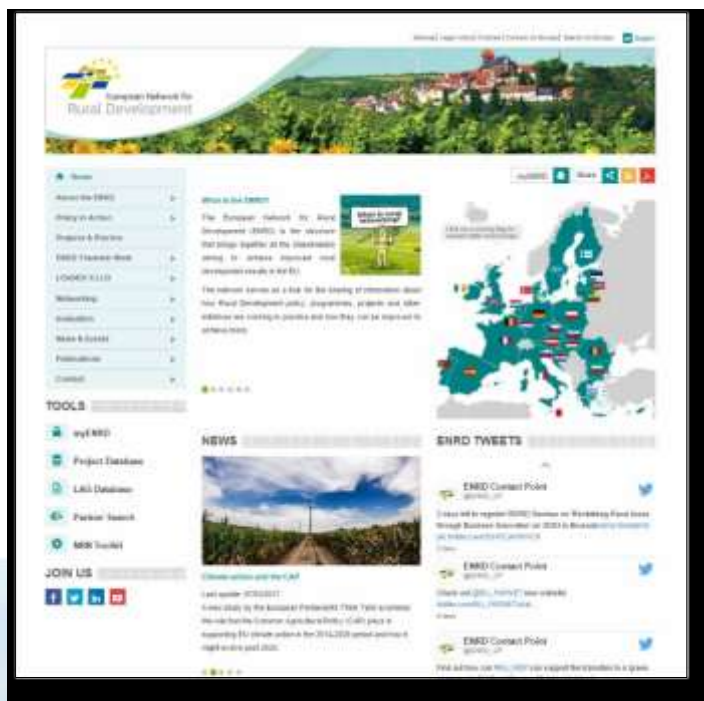
- едно копие:
чрез EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>);
- повече от едно копие или плакати/карти:
от представителствата на Европейския съюз (http://ec.europa.eu/represent_en.htm); от делегациите в страни извън ЕС (http://eeas.europa.eu/delegations/index_en.htm); като се свържете с услугата Europe Direct (http://europa.eu/eurodirect/index_en.htm) или се обадете на 00 800 6 7 8 9 10 11 (безплатен телефонен номер от всяка точка на ЕС) (*).

(*)Предоставяната информация е безплатна, както и повечето обаждания (някои оператори, телефонни кабинки или хотели може обаче да ви таксуват).

Платени публикации:

- чрез EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>).

EMRCP онлайн

Like the ENRD Facebook page

Follow @ENRD_CP on Twitter

Watch EURural videos on YouTube

Join the ENRD LinkedIn discussion group

ENRD Contact Point
Rue de la Loi/Wetstraat, 38 (bte 4)
1040 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË
Tel. +32 2 801 38 00
info@enrd.eu